

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII NA POSZCZEGÓLNE OCENY KLASA VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

W procesie oceniania obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym)

TEMAT LEKCJI	WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY				
	Poziom konieczny ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy ocena dostateczna	Poziom rozszerzający ocena dobra	Poziom dopełniający ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający ocena celująca
	Uczeń: • rozumie prosty tekst źródłowy, • odczytuje podstawowe dane kartograficzne, wskazuje na mapie wybrane państwa i regiony, • posługuje się podręcznikiem, ma ogólną orientację w posługiwaniu się osią czasu, przyporządkowuje datę wiekowi,	Uczeń: • podejmuje próby analizy i interpretacji tekstu źródłowego, • szereguje poznane wydarzenia w czasie, • z niewielką pomocą nauczyciela umiejscawia wydarzenia w przestrzeni (mapa), • samodzielnie pracuje z podręcznikiem,	Uczeń: • analizuje i interpretuje teksty źródłowe z niewielką pomocą nauczyciela, • wykonuje wszystkie rodzaje ćwiczeń związane z tematyką czasu, • dobrze posługuje się mapą historyczną i planem, poprawnie, odczytuje zawarte w nich informacje,	Uczeń: • samodzielnie analizuje i interpretuje teksty źródłowe, • bardzo dobrze posługuje się mapą historyczną i planem, poprawnie odczytuje zawarte w nich informacje,	Uczeń: • rozwiązuje zadania złożone, problemowe, o podwyższonym stopniu trudności lub jest laureatem konkursów międzyszkolnych (I, II, III miejsce) lub rejonowych, wojewódzkich i ponad wojewódzkich (I, II, III miejsce lub wyróżnienie)
1. Wybuch II wojny	Uczeń zna: • datę: 1 IX 1939	Uczeń zna: • treść paktu Ribbentrop–Mołotow	Uczeń zna: • daty: III 1939, 23 VIII 1939	Uczeń potrafi: • dostrzec związek między charakterem	Uczeń rozumie: • motywy działań i poglądów politycznych

światowej	• żądania Hitlera wobec Polski • cele wojny Niemiec przeciw Polsce Uczeń potrafi: • przedstawić okoliczności wybuchu II wojny światowej	Uczeń rozumie: • pojęcie: pakt Ribbentrop–Mołotow Uczeń potrafi: • wyjaśnić przyczyny odmowy polskich polityków wobec żądań niemieckich	Uczeń rozumie: • cele działań Hitlera i Stalina Uczeń potrafi: • przedstawić międzynarodowe położenie Polski latem 1939	działań zbrojnych a celami wojennymi sformułowanymi przez Hitlera	różnych państw europejskich przed wybuchem II wojny światowej Uczeń potrafi: • porównać stosunek sił armii polskiej i niemieckiej w początkowej fazie wojny obronnej
2. Wojna obronna Polski	Uczeń zna: • daty: 1 IX – 5 X 1939, 17 IX 1939 Uczeń rozumie: • pojęcie: wojna obronna (kampania wrześniowa) Uczeń potrafi: • podać przykłady zbrodni dokonywanych przez wojska niemieckie w Polsce • wskazać na mapie podział ziem polskich między Trzecią Rzeszę a ZSRR	Uczeń zna: • daty: 3 IX 1939, 28 IX 1939, 5 X 1939 • daty kolejnych etapów wojny obronnej • postać: majora Henryka Sucharskiego Uczeń rozumie: • pojęcia: wojna błyskawiczna, wojna totalna, „dziwna wojna” Uczeń potrafi: • wyjaśnić cele działania Niemców w Polsce podczas wojny obronnej • wyjaśnić postawę Francji i Anglii podczas wojny obronnej	Uczeń zna: • daty najważniejszych starć i bitew wojny obronnej • postacie: kapitana Władysława Raginisa, generała Tadeusza Kutrzeby, generała Franciszka Kleeberga Uczeń rozumie: • pojęcie: czwarty rozbiór Polski Uczeń potrafi: • wyjaśnić na wybranych przykładach, na czym polegała bohaterska postawa żołnierza polskiego w czasie wojny obronnej	Uczeń potrafi: • przedstawić okoliczności i skutki najazdu sowieckiego na Polskę	Uczeń potrafi: • scharakteryzować różne postawy społeczeństwa polskiego wobec wojny • przedstawić bilans wojny obronnej
3. Podboje Stalina i Hitlera	Uczeń zna: • daty: 10 V 1940, 22 VI 1940,	Uczeń zna: • datę: IV 1940 • etapy ekspansji Stalina w Europie Wschodniej	Uczeń zna: • daty: XI 1939 – III 1940, VI 1940, IV 1941	Uczeń potrafi: • przedstawić przebieg wojny zimowej	Uczeń potrafi: • opowiedzieć o działaniach zbrojnych

	VII–X 1940, 22 VI 1941 Uczeń rozumie: - pojęcia: alianci, bitwa o Anglię, NKWD Uczeń potrafi: - wskazać na mapie najważniejsze wydarzenia związane z działaniami zbrojnymi w Europie Zachodniej w 1940 r. - wskazać czynnik, który doprowadził do zakończenia wojny błyskawicznej na wschodzie	- etapy ekspansji Hitlera w Europie Zachodniej Uczeń potrafi: - wskazać na mapie podział Francji dokonany przez Hitlera - przedstawić straty poniesione przez ZSRR w pierwszych miesiącach wojny z Trzecią Rzeszą - wskazać na mapie państwa współpracujące z Trzecią Rzeszą oraz tereny zajęte przez Niemców	Uczeń rozumie: - pojęcia: wojna zimowa, linia Maginota - przyczyny sukcesów militarnych Stalina i Hitlera na przełomie 1939 i 1940 r. Uczeń potrafi: - scharakteryzować relacje między Trzecią Rzeszą i ZSRR w latach 1939–1941	- przedstawić przebieg agresji Trzeciej Rzeszy na Danię i Norwegię, na Francję i na Wielką Brytanię oraz na Związek Radziecki - wskazać na mapie zmiany terytorialne po wojnie zimowej	podjętych przez Włochy Mussoliniego
4. W okupowanej Europie	Uczeń zna: - poglądy Hitlera na temat Słowian i Żydów - miejsca, w których powstały największe obozy zagłady na ziemiach polskich Uczeń rozumie: - pojęcia: getto, eksterminacja, obóz zagłady, Szoah (Holokaust) Uczeń potrafi: - wymienić widoczne na zachodzie Europy	Uczeń zna: - główne założenia ideologii nazizmu dotyczące podziału ludzkości na rasy - przyczyny wybuchu powstania w getcie warszawskim Uczeń rozumie: - pojęcie: Porajmos - na czym polegało tzw. „ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej” Uczeń potrafi:	Uczeń zna: - daty: 1942, 19 IV 1943 - postać: Anny Frank - przyczyny, które zadecydowały o wykorzystaniu ziem polskich jako miejsca eksterminacji Żydów Uczeń rozumie: - pojęcie: rząd kolaboracyjny Uczeń potrafi: - dostrzec różnice w położeniu ludności w okupowanej Europie	Uczeń rozumie: - pojęcie: Żydowska Organizacja Bojowa (ŻOB) - znaczenie stwierdzenia, że uczestnicy powstania chcieli „wybrać sposób umierania” Uczeń potrafi: - opisać politykę Trzeciej Rzeszy na ziemiach okupowanych	Uczeń potrafi: - scharakteryzować położenie ludności w okupowanej Europie Zachodniej i Europie Wschodniej - wymienić widoczne na wschodzie Europy przejawy walki z okupantem i współpracy z nim podczas wojny - opowiedzieć o zagładzie Romów

	przejawy walki z okupantem i współpracy z nim podczas wojny	przedstawić politykę nazistów wobec ludności żydowskiej w pierwszym okresie wojny	Zachodniej i Wschodniej wyjaśnić, jak funkcjonowała machina zagłady Żydów stworzona przez Niemców	przedstawić przebieg powstania w getcie warszawskim	
5. Wielka koalicja	Uczeń zna: - datę: 7 XII 1941 Uczeń rozumie: - pojęcie: wielka koalicja Uczeń potrafi: - wymienić najważniejsze państwa wchodzące w skład wielkiej koalicji	Uczeń zna: - ramy chronologiczne bitwy o Atlantyk Uczeń rozumie: - pojęcia: bitwa o Atlantyk, konwój, „wilcze stado”, U-Boot - znaczenie japońskiego ataku na Pearl Harbor dla przebiegu II wojny światowej Uczeń potrafi: - wskazać na mapie miejsca przełomowych walk na froncie wschodnim	Uczeń zna: - datę: II 1943 Uczeń rozumie: - pojęcie: blokada Leningradu - znaczenie bitwy o Atlantyk dla przebiegu II wojny światowej - znaczenie walk pod Leningradem, Stalingradem i Kurskiem dla przebiegu II wojny światowej	Uczeń zna: - okoliczności zawiązania wielkiej koalicji Uczeń potrafi: - przedstawić przebieg działań zbrojnych na froncie wschodnim	Uczeń potrafi: przedstawić najważniejsze informacje dotyczące przebiegu bitwy o Atlantyk
6. Zwycięstwo aliantów	Uczeń zna: - daty: 6 VI 1944, 8 V 1945, 6 VIII i 9 VIII 1945, 2 IX 1945 Uczeń rozumie: - pojęcie: bezwarunkowa kapitulacja	Uczeń zna: - czynniki, które zadecydowały o klęsce Trzeciej Rzeszy Uczeń rozumie: - pojęcie: kamikadze - znaczenie lądowania aliantów w Normandii dla dalszych działań zbrojnych w Europie	Uczeń zna: - daty: IX 1943, V 1944 Uczeń rozumie: - pojęcia: desant, „żabie skoki” - znaczenie zwycięstwa w bitwie pod Monte Cassino dla dalszych działań zbrojnych w Europie	Uczeń potrafi: - przedstawić wydarzenia na froncie zachodnim w 1944 r. - wyrazić opinię na temat decyzji o wykorzystaniu broni atomowej	Uczeń potrafi: - przedstawić przebieg walk we Włoszech - przedstawić przebieg działań zbrojnych w Azji w latach 1941–1945

	Uczeń potrafi: - wskazać Monte Cassino na mapie - wyjaśnić, dlaczego Amerykanie zdecydowali się zrzucić bomby atomowe na Japonię	Uczeń potrafi: - wyjaśnić okoliczności, w jakich doszło do klęski Trzeciej Rzeszy - dostrzec konsekwencje użycia broni atomowej	Uczeń potrafi: przedstawić przebieg walk pod Monte Cassino		
7. Decyzje wielkich mocarstw	Uczeń zna: - postać: Franklina Delano Roosevelta Uczeń rozumie: - pojęcie: wielka trójka Uczeń potrafi: - wskazać państwa, które poniosły największe straty osobowe podczas II wojny światowej	Uczeń zna: - najważniejsze cele polityki wielkich mocarstw uczestniczących w II wojnie światowej Uczeń rozumie: - pojęcie: Karta atlantycka Uczeń potrafi: - dostrzec sprzeczność interesów aliantów - przedstawić skutki militarne, społeczne i gospodarcze II wojny światowej	Uczeń zna: - daty: VIII 1941, XI–XII 1943, II 1945 - postanowienia Karty atlantyckiej - postanowienia konferencji w Teheranie i konferencji jałtańskiej - cele konferencji jałtańskiej Uczeń potrafi: - przedstawić okoliczności, w jakich doszło do konferencji w Jałcie	Uczeń potrafi: - przedstawić założenia polityki przywódców ZSRR i Stanów Zjednoczonych - przedstawić okoliczności, w jakich doszło do podpisania Karty atlantyckiej i konferencji w Teheranie	Uczeń rozumie: znaczenie decyzji podjętych na konferencji jałtańskiej dla losów państw i narodów Europy Wschodniej
8. Polska pod okupacją	Uczeń zna: - miejsca największych kaźni narodu polskiego Uczeń rozumie: - pojęcia: Generalne Gubernatorstwo (GG), Palmiry, „Generalny plan wschodni”	Uczeń zna: - postacie: Ireny Sendler, Jana i Antoniny Żabińskich Uczeń rozumie: - cele niemieckiej i radzieckiej polityki na podbitych ziemiach polskich	Uczeń zna: - daty: IV 1940, VI 1940, 1940, 1941, 1942 Uczeń rozumie: - pojęcia: „Żegota”, szmuglowanie, Sprawiedliwy wśród Narodów Świata, sowietyzacja, deportacja	Uczeń zna: - postać: Czesławy Kwoki Uczeń potrafi: - przedstawić różne formy represji stosowanych wobec narodu polskiego na ziemiach wcielonych do Trzeciej Rzeszy,	Uczeń potrafi: ocenić politykę Hitlera i Stalina wobec narodu polskiego

	Uczeń potrafi: • przedstawić podział ziem polskich między Trzecią Rzeszę i ZSRR po klęsce kampanii wrześniowej • wskazać na mapie miejsca największych kaźni narodu polskiego i żydowskiego	• różnicę między obozem koncentracyjnym a zagłady Uczeń potrafi: • przedstawić różne postawy społeczeństwa polskiego wobec Holokaustu	Uczeń potrafi: • przedstawić działalność nazistów w niemieckim nazistowskim obozie koncentracyjnym i zagłady Auschwitz-Birkenau	w Generalnym Gubernatorstwie oraz na ziemiach okupowanych przez ZSRR • opowiedzieć o działalności Polaków ratujących Żydów podczas okupacji	
9. Rząd londyński i Polskie Państwo Podziemne	Uczeń zna: • datę: 17/18 IX 1939 • postać: Władysława Sikorskiego Uczeń rozumie: • pojęcia: Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie, rząd londyński, Polskie Państwo Podziemne Uczeń potrafi: • wskazać na mapie siedziby polskiego rządu na wychodźstwie • wymienić różne przejawy działalności Polskiego Państwa Podziemnego w czasie II wojny światowej	Uczeń zna: • datę: IV 1943 • postacie: Władysława Raczkiewicza, Władysława Andersa • główne tezy polskiej polityki zagranicznej • nazwy politycznych i wojskowych organizacji wchodzących w skład Polskiego Państwa Podziemnego działających w kraju i na emigracji Uczeń rozumie: • pojęcia: tajne komplety, mały sabotaż, dywersja • związek między odkryciem grobów w Katyniu a zerwaniem stosunków dyplomatycznych między rządem londyńskim a ZSRR	Uczeń zna: • daty: XI 1939, VI 1940, VII 1941, I 1942, II 1942, 1943 • postanowienia układu Sikorski-Majski Uczeń rozumie: • pojęcie: układ Sikorski-Majski Uczeń potrafi: • przedstawić okoliczności uformowania się polskiego rządu na wychodźstwie oraz Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do podpisania układu Sikorski-Majski • opowiedzieć o okolicznościach odkrycia masowych grobów w Katyniu	Uczeń zna: • nazwy politycznych organizacji należących do lewicy komunistycznej Uczeń rozumie: • pojęcie: państwo satelickie Uczeń potrafi: • opowiedzieć o realizacji postanowień układu Sikorski-Majski • przedstawić organizację Polskiego Państwa Podziemnego w okresie II wojny światowej • przedstawić działalność zbrojną Armii Krajowej	Uczeń potrafi: • dostrzec czynniki, które miały wpływ na zmianę stanowiska Stalina wobec rządu londyńskiego • scharakteryzować plany Stalina wobec Polski

			scharakteryzować różne przejawy działalności Polskiego Państwa Podziemnego w czasie II wojny światowej		
10. Powstanie warszawskie	Uczeń zna: - daty: 1 VIII 1944, 2 X 1944 - postać: Stanisława Mikołajczyka Uczeń rozumie: - pojęcie: godzina „W” Uczeń potrafi: - wyjaśnić przyczyny podjęcia decyzji o wybuchu powstania w Warszawie	Uczeń zna: - cele akcji „Burza” - cele powstania warszawskiego Uczeń rozumie: - pojęcie: akcja „Burza” - przyczyny niepowodzenia akcji „Burza” - przyczyny klęski powstania warszawskiego Uczeń potrafi: - określić stosunek sił Niemców i Polaków przed wybuchem powstania - przedstawić skutki powstania warszawskiego	Uczeń zna: - daty: 12/13 X 1943, 1944, 3/4 I 1944 - postacie: Kazimierza Sosnkowskiego, Tadeusza Komorowskiego „Bora” Uczeń potrafi: - wyjaśnić okoliczności powstania planu akcji „Burza” - przedstawić stosunek Stalina oraz aliantów zachodnich do powstania	Uczeń zna: - nazwy wojskowych organizacji należących do lewicy komunistycznej Uczeń potrafi: - opowiedzieć o przebiegu akcji „Burza” - opowiedzieć o przebiegu powstania warszawskiego - podać argumenty przemawiające za decyzją o wybuchu powstania i przeciw tej decyzji	Uczeń potrafi: - przedstawić proces formowania polskich sił zbrojnych podporządkowanych lewicy komunistycznej - ocenić decyzję o wybuchu powstania
11. Sprawa polska w czasie II wojny światowej	Uczeń zna: - miejsca i daty najważniejszych bitew z udziałem wojsk polskich - decyzje konferencji teherańskiej i jałtańskiej w sprawie Polski	Uczeń zna: - daty: 21/22 VII 1944, 31 XII 1944 Uczeń rozumie: - pojęcia: Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego (PKWN), <i>Manifest PKWN</i>, Rząd Tymczasowy	Uczeń zna: - daty: 1943–1944, 1943, 1 I 1944, II 1945 - poglądy Stalina i Churchilla na sprawę polską Uczeń rozumie: - pojęcia: Ukraińska Powstańcza Armia	Uczeń zna: - nazwy polskich jednostek wojskowych biorących udział w walkach na frontach II wojny światowej Uczeń rozumie: - wpływ decyzji wielkich mocarstw na	Uczeń potrafi: - opowiedzieć o wysiłku zbrojnym Polaków podczas wojny - przedstawić proces tworzenia władzy politycznej na ziemiach polskich przez lewicę komunistyczną

	Uczeń rozumie: - pojęcie: zbrodnia wołyńska Uczeń potrafi: - wskazać na mapie szlaki wędrowek polskich oddziałów i miejsca bitew z ich udziałem	Rzeczypospolitej Polskiej - dłaczego doszło do zbrodni wołyńskiej Uczeń potrafi: - przedstawić straty poniesione przez Polaków podczas zbrodni wołyńskiej	(UPA), linia Curzona, Krajowa Rada Narodowa (KRN) Uczeń potrafi: - wyjaśnić program polityczny lewicy komunistycznej zawarty w <i>Manifeście PKWN</i> - scharakteryzować stosunek polityków zachodnich do sprawy polskiej	problem suwerenności państwa polskiego Uczeń potrafi: - opisać reakcję Polaków na zbrodnię wołyńską - przedstawić okoliczności zwołania konferencji w Teheranie	wyjaśnić znaczenie decyzji konferencji jałtańskiej dla przyszłości państwa polskiego
12. Świat po II wojnie światowej	Uczeń zna: - datę: 1947–1991 - decyzje konferencji poczdamskiej w sprawie Niemiec i Polski - najważniejsze postanowienia Powszechnej deklaracji praw człowieka Uczeń rozumie: - pojęcia: Organizacja Narodów Zjednoczonych, żelazna kurtyna, zimna wojna Uczeń potrafi: - wskazać na mapie granicę podziału Europy (żelazną kurtynę)	Uczeń zna: - datę: VII–VIII 1945 - strukturę ONZ Uczeń rozumie: - pojęcia: Zgromadzenie Ogólne ONZ, Rada Bezpieczeństwa ONZ, demokracja ludowa - związek między rozpadem koalicji antyhitlerowskiej a podziałem świata na dwa antagonistyczne bloki Uczeń potrafi: - wskazać na mapie zdobycze terytorialne ZSRR - wyjaśnić przyczyny zimnej wojny	Uczeń zna: - daty: VI 1945, 1946, 1947, 1948 - postacie: Harry’ego Trumana, Clementa Attlee Uczeń rozumie: - pojęcia: denazyfikacja, sankcje, prawo weta, nacjonalizacja, doktryna Trumana, plan Marshalla Uczeń potrafi: - przedstawić okoliczności zwołania konferencji w Poczdamie - przedstawić zasady doktryny Trumana - wyjaśnić, na czym polegał plan Marshalla	Uczeń zna: - bilans II wojny światowej Uczeń rozumie: - zasady funkcjonowania państw demokracji ludowej Uczeń potrafi: - wyjaśnić okoliczności narodzin ONZ - scharakteryzować cele powołania ONZ oraz jej rolę	Uczeń potrafi: - scharakteryzować polityczne, społeczne, gospodarcze i kulturowe skutki II wojny światowej - scharakteryzować wpływ doktryny Trumana na sytuację w powojennym świecie
13.	Uczeń zna:	Uczeń zna:	Uczeń zna:	Uczeń zna:	Uczeń potrafi:

Podzielone Niemcy	• nazwy bloków polityczno-militarnych powstałych na Wschodzie i na Zachodzie Uczeń potrafi: • wskazać na mapie państwa należące do NATO i Układu Warszawskiego	• daty: IX 1949, X 1949, 1955 Uczeń rozumie: • pojęcie: blokada Berlina • przyczyny utworzenia NATO i Układu Warszawskiego Uczeń potrafi: • wskazać na mapie strefy okupacyjne w Niemczech • wyjaśnić okoliczności, w jakich doszło do blokady Berlina, i wyjaśnić jej następstwa	• daty: 1945–1946, 1948 Uczeń rozumie: • pojęcie: procesy norymberskie Uczeń potrafi: • scharakteryzować przyczyny oraz przejawy polityki zimnowojennej w Niemczech • przedstawić okoliczności ukształtowania się NATO i Układu Warszawskiego • scharakteryzować organizację i cele istnienia NATO i Układu Warszawskiego	• nazwiska głównych polityków nazistowskich oskarżonych w procesach norymberskich Uczeń rozumie: • znaczenie procesów norymberskich Uczeń potrafi: • scharakteryzować sytuację polityczną i gospodarczą w powojennych Niemczech	• wyjaśnić kontrowersje związane z procesami w Norymberdze i przedstawić ich następstwa
14. Na Zachodzie i za żelazną kurtyną	Uczeń zna: • daty: 1956, 1968 • postać: Nikity Chruszczowa • państwa założycielskie EWWiS • cechy stalinizmu Uczeń rozumie: • pojęcia: EWWiS, mur berliński, Praska Wiosna • symboliczne znaczenie istnienia muru berlińskiego	Uczeń zna: • datę: 1950 • treść tajnego referatu Chruszczowa Uczeń rozumie: • pojęcia: plan Schumana, RWPG, gospodarka centralnie planowana, destalinizacja • cele powołania EWWiS oraz RWPG Uczeń potrafi: • wyjaśnić okoliczności powstania EWWiS i RWPG • wyjaśnić, na czym polegała destalinizacja	Uczeń zna: • daty: 1949, 1952, 1953, 1961 • postaci: Roberta Schumana, Imre Nagy’ego Uczeń rozumie: • pojęcia: Radio Wolna Europa, doktryna Breżniewa Uczeń potrafi: • wyjaśnić wpływ zasad funkcjonowania gospodarki centralnie planowanej na gospodarki państw komunistycznych	Uczeń zna: • postanowienia XX zjazdu KPZR Uczeń potrafi: • przedstawić okoliczności ogłoszenia tajnego referatu Chruszczowa • scharakteryzować sytuację panującą na Węgrzech w okresie stalinizmu • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do rewolucji węgierskiej, jej przebieg oraz okoliczności upadku	Uczeń potrafi: • scharakteryzować sytuację panującą w Czechosłowacji w okresie stalinizmu • przedstawić okoliczności wybuchu, przebieg i zakończenie Praskiej Wiosny

			• scharakteryzować sytuację w ZSRR po śmierci Stalina • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do budowy muru berlińskiego	• wyjaśnić, na czym polegała doktryna Breżniewa	
15. Dekolonizacja po II wojnie światowej	Uczeń zna: • przykłady procesów dekolonizacyjnych, do jakich dochodziło w przeszłości Uczeń rozumie: • pojęcia: dekolonizacja, neokolonializm Uczeń potrafi: • wyjaśnić, w jaki sposób proces dekolonizacji wykorzystywały kraje Zachodu i Wschodu	Uczeń rozumie: • pojęcia: globalna Północ, globalne Południe • przyczyny procesu dekolonizacji Uczeń potrafi: • wskazać na mapie linię podziału świata na globalną Północ i globalne Południe • przedstawić skutki procesu dekolonizacji	Uczeń rozumie: • pojęcie: Trzeci Świat Uczeń potrafi: • scharakteryzować proces dekolonizacji po II wojnie światowej	Uczeń potrafi: • scharakteryzować politykę neokolonialną	Uczeń potrafi: • ocenić proces dekolonizacji
16. Konflikty zimnej wojny	Uczeń zna: • przyczyny wojny w Korei Uczeń potrafi: • wyjaśnić przyczyny wybuchu wojny w Afganistanie	Uczeń zna: • daty: 1950, 1953, 1979–1989 Uczeń potrafi: • wskazać na mapie zmiany terytorialne na Półwyspie Koreańskim po II wojnie światowej • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wybuchu wojny w Korei • wyjaśnić przyczyny klęski Związku Radzieckiego podczas wojny w Afganistanie	Uczeń zna: • daty: 1948, 1949 Uczeń rozumie: • pojęcie: mudżahedin Uczeń potrafi: • scharakteryzować przebieg wojny w Afganistanie	Uczeń rozumie: • pojęcie: „bambusowa kurtyna” Uczeń potrafi: • przedstawić przebieg wojny w Korei	

17. Konflikt na Bliskim Wschodzie	Uczeń zna: • decyzje w sprawie Palestyny podjęte przez ONZ Uczeń potrafi: • wskazać na mapie podział Palestyny dokonany na mocy decyzji ONZ	Uczeń zna: • zakres geograficzny obszaru określanego jako Bliski Wschód • państwa uczestniczące w ataku na Izrael Uczeń rozumie: • pojęcia: Organizacja Wyzwolenia Palestyny, wojna sześciodniowa • cele działalności OWP Uczeń potrafi: • wskazać najważniejsze skutki wojny arabsko-żydowskiej, w tym terytorialne • wskazać na mapie zmiany terytorialne, jakie nastąpiły w wyniku wojny sześciodniowej	Uczeń zna: • daty: 1948, 1964, 1967 • postać: Jasera Arafata Uczeń rozumie: • pojęcia: umowa Sykes-Picot, mandat, syjonizm Uczeń potrafi: • przedstawić reakcje Palestyńczyków na migracje Żydów do Palestyny oraz na możliwość powstania na tym obszarze państwa żydowskiego • scharakteryzować poglądy Palestyńczyków i Żydów na temat własnego państwa w Palestynie • dostrzec konflikt arabsko-żydowski jako jeden z przejawów zimnej wojny	Uczeń potrafi: • wskazać przyczyny utworzenia państwa Izrael • dostrzec wpływ wojny na relacje między Żydami a Palestyńczykami • przedstawić okoliczności wybuchu i przebieg wojny sześciodniowej	Uczeń rozumie: • znaczenie umowy Sykes-Picot dla relacji między Arabami a krajami zachodnimi Uczeń potrafi: • scharakteryzować sytuację polityczną na Bliskim Wschodzie do czasów I wojny światowej • wyjaśnić okoliczności narodzin syjonizmu
18. Chiny po II wojnie światowej	Uczeń zna: • postać: Mao Zedonga (Mao Tse-tunga) • czas trwania i cele rewolucji kulturalnej Uczeń rozumie: • pojęcie: rewolucja kulturalna	Uczeń zna: • główne założenia „wielkiego skoku naprzód” Uczeń rozumie: • pojęcie: „wielki skok naprzód” Uczeń potrafi:	Uczeń zna: • daty: 1937, 1949, 1952, 1958, 1966 • główne założenia maoizmu Uczeń rozumie: • pojęcia: komuny ludowe, maoizm, czerwona gwardia	Uczeń potrafi: • przedstawić okoliczności powstania Chińskiej Republiki Ludowej • scharakteryzować sytuację gospodarczą Chin w okresie rządów komunistów	Uczeń potrafi: • ocenić skutki „wielkiego skoku naprzód” • przedstawić działalność Mao Zedonga i jego zwolenników po klęsce „wielkiego skoku naprzód”

	Uczeń potrafi: wymienić skutki rewolucji kulturalnej	- przedstawić działania podjęte z inicjatywy Mao Zedonga w ramach „wielkiego skoku naprzód” - wyjaśnić przyczyny klęski „wielkiego skoku naprzód”	Uczeń potrafi: - przedstawić przebieg wojny domowej w Chinach po zakończeniu II wojny światowej - scharakteryzować wpływ zmian gospodarczych w Chinach na życie mieszkańców państwa		scharakteryzować sytuację w Chinach w okresie rewolucji kulturalnej
19. Podziemie niepodległościowe	Uczeń zna: - powody, dla których żołnierze niezłomni kontynuowali walkę zbrojną po zakończeniu wojny Uczeń rozumie: - pojęcia: podziemie niepodległościowe, żołnierze niezłomni (wyklęci) Uczeń potrafi: - przedstawić działalność żołnierzy niezłomnych	Uczeń zna: - zarzuty stawiane przywódcom Polskiego Państwa Podziemnego podczas procesu szesnastu Uczeń rozumie: - pojęcie: proces szesnastu - cele działalności NKWD w Polsce Uczeń potrafi: - wyjaśnić, dlaczego Stalin i polscy komuniści dążyli do osłabienia Polskiego Państwa Podziemnego - przedstawić metody walki komunistów	Uczeń zna: - daty: 19 I 1945, 1947 - postacie: Leopolda Okulickiego, Jana Jankowskiego Uczeń rozumie: - pojęcia: obława augustowska, reakcja, amnestia Uczeń potrafi: - scharakteryzować organizację komunistycznego aparatu bezpieczeństwa - scharakteryzować straty poniesione przez naród i państwo polskie podczas II wojny światowej	Uczeń zna: - postanowienia układu podpisanego między PKWN a ZSRR - instytucje wchodzące w skład komunistycznego aparatu bezpieczeństwa Uczeń rozumie: - związek między działaniami Rosjan i polskich komunistów a decyzjami przywódców Armii Krajowej Uczeń potrafi: - przedstawić bilans strat poniesionych przez podziemie niepodległościowe podczas walk z władzami komunistycznymi	Uczeń potrafi: - scharakteryzować działalność NKWD na ziemiach polskich - ocenić sens walki prowadzonej przez żołnierzy niezłomnych

20. Komuniści u władzy	Uczeń zna: - postać: Stanisława Mikołajczyka - decyzje w sprawie Polski podjęte na konferencji w Poczdamie - pytania zadane podczas referendum ludowego Uczeń rozumie: - pojęcia: Ziemie Odzyskane, referendum - w jaki sposób komunistyczne władze starały się zyskać poparcie w społeczeństwie Uczeń potrafi: - wskazać na mapie zmiany terytorialne Polski po II wojnie światowej i porównać je z granicami przedwojennymi	Uczeń zna: - daty: VI 1946, I 1947 - argumenty wysuwane przez Polaków wobec Ziem Odzyskanych - prawdziwe i sfałszowane wyniki referendum - wyniki wyborów sfałszowanych przez komunistów Uczeń rozumie: - pojęcia: repatrianci, wysiedlenie, reforma rolna - przyczyny, które skłoniły rząd londyński do rozmów z polskimi komunistami Uczeń potrafi: - wymienić najważniejsze reformy przeprowadzone przez władze komunistyczne - wskazać ideologiczne cele referendum w 1946 r.	Uczeń zna: - daty: 31 XII 1944, VI 1945, VII–VIII 1945, 1947 - przyczynę zaproponowanych zmian granic Polski Uczeń rozumie: - pojęcia: Tymczasowy Rząd Jedności Narodowej, akcja „Wisła” - charakter działań władz związanych z organizacją referendum ludowego i wyborów Uczeń potrafi: - scharakteryzować migracje ludności na ziemiach polskich po wojnie - przedstawić politykę narodowościową nowej władzy wobec Niemców i Ukraińców	Uczeń potrafi: - przedstawić okoliczności przejęcia władzy w Polsce przez komunistów - przedstawić organizację i przebieg referendum ludowego oraz wyborów w 1947 r. - scharakteryzować politykę władz komunistycznych wobec społeczeństwa	Uczeń potrafi: udowodnić, że przejęcie władzy przez komunistów oznaczało zniewolenie Polski
21. Stalinizm w Polsce	Uczeń zna: - postać: Bolesława Bieruta - zasady ustrojowe państwa polskiego sformułowane w Małej konstytucji	Uczeń zna: - daty: II 1947, 1952 Uczeń rozumie: - pojęcia: czasy stalinowskie, „wróg ludu”, socrealizm	Uczeń zna: - daty: 1947–1949, XII 1948, 1948–1956, 1949, 1950 - główne założenia socjalistycznych planów gospodarczych	Uczeń rozumie: pojęcia: Zjednoczone Stronnictwo Ludowe, Państwowe Gospodarstwo Rolne, awans społeczny Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi: scharakteryzować proces konsolidacji władzy przez komunistów

	Uczeń rozumie: pojęcia: Mała konstytucja, Polska Zjednoczona Partia Robotnicza, PRL	- na czym polegały przejawy zależności Polski od ZSRR Uczeń potrafi: - wymienić cechy charakterystyczne sztuki i architektury czasów socjalizmu	Uczeń rozumie: - pojęcia: system monopartyjny, centralne planowanie, plan trzyletni, plan sześcioletni - przyczyny prześladowania członków PSL przez komunistów Uczeń potrafi: - scharakteryzować funkcjonowanie gospodarki w czasach stalinowskich - dostrzec i ocenić wpływ polityki na różne dziedziny życia społecznego	- przedstawić budowanie podstaw ekonomicznych socjalizmu - przedstawić wpływ funkcjonowania gospodarki centralnie planowanej na życie przeciętnego mieszkańca Polski - scharakteryzować ustrój państwa polskiego po 1947 r. oraz ustrój PRL na mocy konstytucji z 1952 r.	
22. Od stalinizmu do małej stabilizacji	Uczeń zna: - daty: VI 1956, X 1956, 1970 - postacie: Stefana Wyszyńskiego, Władysława Gomułki - ramy chronologiczne małej stabilizacji Uczeń rozumie: - pojęcia: poznański Czerwiec, polski Październik, mała stabilizacja Uczeń potrafi: - przedstawić genezę wydarzeń	Uczeń zna: - treść orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich Uczeń rozumie: - pojęcia: odwilż, destalinizacja Uczeń potrafi: - podać przyczyny złagodzenia stalinowskiego terroru - przedstawić stanowisko i działania władz wobec robotników	Uczeń zna: - daty: 1948, 1953, 1965 Uczeń rozumie: - pojęcia: księży patrioci, KC PZPR Uczeń potrafi: - przedstawić przebieg wydarzeń czerwcowych w Poznaniu - przedstawić przebieg polskiego Października - wyjaśnić okoliczności, w jakich doszło do wydania orędzia	Uczeń zna: - znaczenie słów: <i>non possumus</i> Uczeń rozumie: - znaczenie wydania orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich oraz układu o uznaniu granicy na Odrze i Nysie Łużyckiej Uczeń potrafi: - przedstawić działania władz zmierzające do usunięcia wpływów Kościoła w Polsce	Uczeń potrafi: - scharakteryzować relacje państwo – Kościół w okresie stalinowskim - ocenić różne postawy Polaków wobec orędzia z 1965 r. - ocenić funkcjonowanie ustroju komunistycznego i jego zdolność do reformy

	czerwcowych w Poznaniu • przedstawić genezę polskiego Października • wyjaśnić, dlaczego okres rządów Władysława Gomułki jest nazywany małą stabilizacją	strajkujących w Poznaniu • wskazać główne problemy państwa polskiego za rządów Władysława Gomułki	biskupów polskich do biskupów niemieckich	• wyjaśnić stanowisko władz ZSRR wobec wydarzeń w Polsce • scharakteryzować przemiany polityczno-społeczne w Polsce w latach 1957–1970	
23. Od Gomułki do Gierka	Uczeń zna: • daty: III 1968, XII 1970, VI 1976 • postacie: Edwarda Gierka, Jacka Kuronia • cele opozycji PRL Uczeń rozumie: • pojęcia: Marzec 1968, Grudzień 1970 Uczeń potrafi: • przedstawić przyczyny wystąpień marcowych 1968 r. • przedstawić przyczyny wydarzeń grudniowych 1970 r. • przedstawić okoliczności wydarzeń Czerwca '76	Uczeń rozumie: • pojęcia: ZOMO, propaganda sukcesu, Komitet Obrony Robotników (KOR) • potrzebę powstania opozycji demokratycznej	Uczeń zna: • datę: IX 1976 Uczeń rozumie: • pojęcie: pułapka kredytowa • przyczyny antysemitkiej kampanii w PRL po wydarzeniach Marca 1968 Uczeń potrafi: • przedstawić przebieg i skutki wystąpień marcowych 1968 r. • przedstawić przebieg wydarzeń grudniowych 1970 r. • wyjaśnić okoliczności przejęcia władzy przez Edwarda Gierka • przedstawić przebieg wydarzeń Czerwca '76	Uczeń rozumie: • pojęcia: „walka z syjonizmem”, tzw. partyzanci Uczeń potrafi: • scharakteryzować działania władz podjęte po wydarzeniach Marca 1968	Uczeń potrafi: • scharakteryzować i ocenić przemiany gospodarcze czasów Gierka • wyjaśnić wpływ wydarzeń czerwcowych 1976 r. na ukształtowanie się i działalność demokratycznej opozycji polskiej inteligencji
24. „Solidarność”	Uczeń zna: • datę: 31 VIII 1980 • postacie: Jana Pawła II (Karola Wojtyły),	Uczeń zna: • daty: 1978, VIII 1980 Uczeń rozumie:	Uczeń zna: • daty: 1977, 1979 • wybitnych przedstawicieli kultury	Uczeń zna: • okoliczności wyboru Karola Wojtyły na papieża	Uczeń potrafi: • wyjaśnić, jaki wpływ na społeczeństwo miała działalność KSS KOR

	Lecha Wałęsy, Anny Walentynowicz • najważniejsze postulaty sformułowane przez MKS Uczeń rozumie: • pojęcia: Międzyzakładowy Komitet Strajkowy (MKS), 21 postulatów, porozumienia sierpniowe, NSZZ „Solidarność” • znaczenie powstania NSZZ „Solidarność”	• moralną, społeczną i polityczną wymowę pojęcia <i>solidarność</i> Uczeń potrafi: • przedstawić sytuację gospodarczą Polski w 1980 r. • wskazać różnice między wystąpieniem robotniczym z sierpnia 1980 r. a wcześniejszymi wystąpieniami	polskiej epoki Gomułki i Gierka • formy działań podejmowanych przez opozycję demokratyczną w epoce Gierka Uczeń rozumie: • pojęcie: KSS KOR • rolę, jaką kulturze przypisywała władza komunistyczna Uczeń potrafi: • wyjaśnić przyczyny rozczarowania społeczeństwa rządami Edwarda Gierka • przedstawić okoliczności i skutki wybuchu niezadowolenia społecznego w sierpniu 1980 r. • opisać okoliczności powstania NSZZ „Solidarność”	Uczeń rozumie: • wpływ wyboru papieża Polaka na powolny upadek systemu komunistycznego w Polsce Uczeń potrafi: • opowiedzieć o dokonaniach przedstawicieli polskiej kultury w kraju i na emigracji • przedstawić reakcję ZSRR na działalność „Solidarności” • scharakteryzować politykę władz komunistycznych wobec „Solidarności”	• omówić przygotowania władz komunistycznych do rozprawy z „Solidarnością”
25. Stan wojenny	Uczeń zna: • datę: 13 XII 1981 • postacie: Wojciecha Jaruzelskiego, Jerzego Popiełuszki Uczeń rozumie: • pojęcie: stan wojenny • przyczyny wprowadzenia stanu wojennego	Uczeń zna: • okoliczności wprowadzenia stanu wojennego Uczeń rozumie: • pojęcie: podziemie Uczeń potrafi: • wymienić ograniczenia nałożone na obywateli	Uczeń zna: • daty: 1983, 1984 • przykłady działań podejmowanych przez podziemną „Solidarność” Uczeń rozumie: • pojęcie: „długi marsz”	Uczeń rozumie: • dlaczego podziemna „Solidarność” nie dążyła do konfrontacji siłowej z władzą Uczeń potrafi: • wyjaśnić, dlaczego działacze „Solidarności”	Uczeń potrafi: • podjąć próbę oceny decyzji o wprowadzeniu stanu wojennego

	Uczeń potrafi: - opowiedzieć o wydarzeniach w kopalni „Wujek” - wymienić metody represji stosowanych przez władze	podczas stanu wojennego podać przykłady oporu społeczeństwa wobec władz w czasie stanu wojennego	- dla czego władze zdecydowały się znieść stan wojenny Uczeń potrafi: - przedstawić działania władz podjęte w ramach wprowadzenia stanu wojennego - wyjaśnić, w czym przejawiało się funkcjonowanie stanu wojennego	zdecydowali się na kontynuowanie oporu wobec władz - przedstawić różne postawy społeczeństwa polskiego wobec stanu wojennego - wyjaśnić okoliczności śmierci księdza Jerzego Popiełuszki	
26. Upadek PRL	Uczeń zna: - daty: II–IV 1989, VI 1989 - postać: Michaiła Gorbaczowa - główne postanowienia obrad okrągłego stołu Uczeń rozumie: - pojęcia: rozmowy okrągłego stołu, porozumienia okrągłego stołu, Jesień Narodów, III Rzeczpospolita Uczeń potrafi: - wyjaśnić, jak doszło do powstania rządu Tadeusza Mazowieckiego	Uczeń zna: - przyczyny, które skłoniły komunistów do podjęcia rozmów z opozycją - najważniejszych uczestników obrad okrągłego stołu - wyniki pierwszych częściowo wolnych wyborów do sejmu i senatu Uczeń potrafi: - wymienić decyzje podjęte przez sejm w XII 1989 r.	Uczeń zna: - daty: 1983, 1988, XII 1989 Uczeń rozumie: - pojęcie: „Gazeta Wyborcza” - znaczenie obrad okrągłego stołu Uczeń potrafi: - przedstawić sytuację polityczną w Polsce w latach 1983–1989 - opisać działania podjęte przez „Solidarność” w ramach kampanii przed wyborami w 1989 r.	Uczeń rozumie: - znaczenie decyzji o wyborze do rozmów stołu w kształcie okręgu Uczeń potrafi: - przedstawić okoliczności, w jakich doszło od rozmów okrągłego stołu - scharakteryzować i ocenić postanowienia okrągłego stołu - ocenić znaczenie decyzji podjętych przez sejm w XII 1989 r.	Uczeń potrafi: - przedstawić proces upadku PRL - odnieść się do różnych współczesnych opinii na temat obrad okrągłego stołu
27. Rozpad ZSRR	Uczeń zna: datę: XII 1991	Uczeń zna: postać: Borysa Jelcyna	Uczeń zna: daty: 1985, 1986, 1990	Uczeń zna: przyczyny, które doprowadziły	Uczeń potrafi: scharakteryzować relacje między Wschodem

	- postacie: Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa Uczeń rozumie: - pojęcia: pierestrojka, głośność - cele wprowadzenia reform podjętych przez Michaiła Gorbaczowa Uczeń potrafi: - wyjaśnić, jakie skutki przyniosło wprowadzenie pierestrojki i głośności	- ramy chronologiczne okresu odprężenia Uczeń potrafi: - wymienić działania Zachodu zmierzające do uzyskania przewagi nad Wschodem - przedstawić okoliczności dojścia do władzy Michaiła Gorbaczowa - wskazać na mapie państwa powstałe w wyniku rozpadu ZSRR	- główne przyczyny słabości ZSRR w latach 80. Uczeń rozumie: - pojęcia: wyścig zbrojeń, porozumienie białowieskie, Federacja Rosyjska Uczeń potrafi: - przedstawić okoliczności, w jakich doszło do zakończenia okresu odprężenia - scharakteryzować plany reformatorskie Michaiła Gorbaczowa - przedstawić okoliczności katastrofy w elektrowni atomowej w Czarnobylu i jej wpływ na relacje między społeczeństwem a władzą - wyjaśnić, jak doszło do podpisania porozumienia białowieskiego	do odprężenia w relacjach między Wschodem a Zachodem - postanowienia porozumienia białowieskiego Uczeń rozumie: - w czym przejawiał się rozdźwięk między zamierzeniami reformatorskimi Gorbaczowa a ich realnymi skutkami - znaczenie rozpadu ZSRR dla dalszych losów politycznych świata Uczeń potrafi: - przedstawić okoliczności wystąpienia Litwy z ZSRR - scharakteryzować sytuację polityczną w ZSRR w 1990 r.	a Zachodem po zakończeniu II wojny światowej scharakteryzować funkcjonowanie ustroju komunistycznego na przykładzie ZSRR
28. Jesień Narodów	Uczeń zna: nazwy państw, w których doszło do procesów określanych jako Jesień Narodów Uczeń rozumie:	Uczeń zna: - datę: X 1990 - postacie: Vaclava Havla, Helmuta Kohla Uczeń rozumie: - pojęcie: aksamitna rewolucja	Uczeń zna: - daty: 1991, 1993 - czynniki, które przyczyniły się do osłabienia zależności komunistycznych państw Europy Środkowo-Wschodniej od ZSRR	Uczeń rozumie: - pojęcia: obrady trójkątnego stołu, Karta 77 - znaczenie zmian, do jakich doszło w Europie Środkowo-Wschodniej w wyniku Jesieni Narodów	Uczeń potrafi: - dostrzec polityczne implikacje związane ze zjednoczeniem Niemiec - ocenić rolę Helmuta Kohla w procesie jednoczenia Niemiec

	- pojęcie: Jesień Narodów (Jesień Ludów) Uczeń potrafi: - wskazać na mapie zmiany terytorialne, do jakich doszło na przełomie 1989 i 1990 r.	Uczeń potrafi: wskazać różnice w sposobie przejmowania władzy przez demokratyczną opozycję w różnych krajach Europy Środkowo-Wschodniej	- postanowienia Konferencji dwa plus cztery Uczeń rozumie: - pojęcie: Konferencja dwa plus cztery Uczeń potrafi: - scharakteryzować sytuację polityczną w Europie Środkowo-Wschodniej w 1989 r. - przedstawić proces jednoczenia Niemiec - określić charakter zmian politycznych w ramach Jesieni Narodów	Uczeń potrafi: - przedstawić przebieg Jesieni Narodów w krajach Europy Środkowo-Wschodniej - ocenić znaczenie Jesieni Narodów dla mieszkańców Europy	
29. Integracja europejska	Uczeń zna: - datę: 2004 - państwa przystępujące do wspólnot europejskich w kolejnych etapach integracji - filary Unii Europejskiej Uczeń potrafi: - wymienić główne przyczyny integracji europejskiej - wskazać na mapie państwa członkowskie Unii Europejskiej	Uczeń zna: - daty: 1952, 1957, 1993 - nazwy kolejnych organizacji utworzonych w ramach procesu integracji europejskiej Uczeń rozumie: - pojęcia: Europejska Wspólnota Węgla i Stali (EWWiS), Europejska Wspólnota Gospodarcza (EWG), traktat z Maastricht (traktat o Unii Europejskiej) - potrzebę integracji europejskiej jako sposobu rozwiązania	Uczeń zna: - daty: 1967, 1992 - argumenty zwolenników i przeciwników włączenia krajów postkomunistycznych w procesy integracyjne w Europie Uczeń rozumie: - pojęcia: traktaty rzymskie, Europejska Wspólnota Energii Atomowej (Euratom), Wspólnota Europejska (WE) - wpływ wojen w byłej Jugosławii na przyspieszenie	Uczeń zna: - datę: 1991–1999 - cele istnienia EWG i Euratomu Uczeń rozumie: - podłoże konfliktu w byłej Jugosławii Uczeń potrafi: - przedstawić etapy integracji europejskiej - scharakteryzować konflikt w byłej Jugosławii	Uczeń potrafi: przedstawić okoliczności, w jakich do procesów integracyjnych zostały włączone kraje postkomunistyczne

		problemów politycznych i gospodarczych Europy po II wojnie światowej Uczeń potrafi: wymienić czynniki wpływające na przyspieszenie integracji europejskiej	procesów integracyjnych na wschodzie Europy Uczeń potrafi: przedstawić poglądy eurosceptyków na proces integracji oraz na Unię Europejską		
30. Dzisiejszy świat	Uczeń rozumie: - pojęcia: kultura masowa, globalizacja, konsumpcjonizm - na czym polega wielobiegunowość współczesnego świata Uczeń potrafi: - wyjaśnić, na czym polega kultura masowa - podać przykłady wpływu globalizacji na nasze życie	Uczeń zna: - ramy chronologiczne rewolucji przemysłowej, technologicznej i naukowo-technologicznej Uczeń rozumie: - pojęcia: rewolucja technologiczna, rewolucja naukowo-technologiczna, społeczeństwo informacyjne, globaliści, antyglobaliści Uczeń potrafi: - podać społeczne skutki rewolucji naukowo-technologicznej - wskazać główne cechy społeczeństwa informacyjnego	Uczeń zna: - różne przejawy procesu globalizacji Uczeń rozumie: - pojęcie: epoka postindustrialna Uczeń potrafi: - wskazać najważniejsze zmiany w życiu człowieka i społeczeństwa wywołane każdą z rewolucji związanych z postępowaniem w nauce i technice - scharakteryzować proces globalizacji w wymiarze ekonomicznym, politycznym i kulturowym	Uczeń zna: - argumenty zwolenników i przeciwników procesu globalizacji Uczeń potrafi: - scharakteryzować wszystkie typy rewolucji związanych z postępowaniem w nauce i technice - scharakteryzować przemiany polityczne na świecie po upadku ZSRR	Uczeń potrafi: - wypowiedzieć się w dyskusji na temat globalizacji - ocenić zmiany zachodzące we współczesnym świecie
31. Polska w NATO i Unii	Uczeń zna: - daty: 1999, 1 V 2004 - założenia ustrojowe państwa polskiego	Uczeń zna: postać: Leszka Balcerowicza	Uczeń zna: daty: 1990, 1991, 1992, 1994, 1997	Uczeń zna: główne elementy programów ruchów	Uczeń potrafi: przedstawić ewolucję ustrojową państwa polskiego w latach 90.

Europejskiej	w myśl Małej konstytucji i Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej Uczeń rozumie: • pojęcia: „wojna na górze”, Mała konstytucja Uczeń potrafi: • wyjaśnić, z czego wynikał konflikt wśród przedstawicieli opozycji określany jako „wojna na górze” • wskazać Polskę na współczesnej mapie Europy	• główne trudności III Rzeczypospolitej • założenia polskiej polityki zagranicznej w okresie II Rzeczypospolitej i w czasach PRL Uczeń rozumie: • pojęcia: plan Balcerowicza, wolny rynek, Mała konstytucja, zwrot na Zachód Uczeń potrafi: • wyjaśnić założenia planu Balcerowicza i wymienić jego skutki • wyjaśnić, dlaczego po 1989 r. Polska zdecydowała się dokonać zwrotu na Zachód	Uczeń rozumie: • pojęcie: Sojusz Lewicy Demokratycznej • społeczne skutki zmian politycznych i gospodarczych zachodzących w Polsce po 1989 r. • znaczenie przystąpienia Polski do NATO i do Unii Europejskiej Uczeń potrafi: • wyjaśnić, z czego wynikał szok mieszkańców Polski związany z przemianami politycznymi po 1989 r. • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wyborów prezydenckich i pierwszych w pełni wolnych wyborów do sejmu i senatu • scharakteryzować przemiany gospodarcze w Polsce po 1989 r.	liberalnego i narodowo-katolickiego Uczeń potrafi: • przedstawić przemiany, jakie zachodziły na polskiej scenie politycznej po 1989 r. • dostrzec wpływ konfliktów związanych z „wojną na górze” na polską scenę polityczną • wyjaśnić, czym było uwłaszczenie nomenklatury	• ocenić polityczne i społeczne skutki zwrotu na Zachód